

ИЛИЯ ВАРШАВСКИ

СЮЖЕТ ЗА РОМАН

Превод от руски: Александър Хрусанов, 1987

chitanka.info

Бях истински щастлив. Човек, който е прекарал дълга и тежка болест и накрая отново се е почувствал здрав, вероятно ще разбере състоянието ми. Всичко ме радваше: и че не ми определиха категория инвалидност, а ми дадоха продължителен отпуск от работата, за да завърша дисертацията, която започнах да пиша доста време, преди да се разболея, и че ми предстои отдих в санаториум, който ме избавя от необходимостта сега да мисля върху дисертацията, и удобството в двуместното купе, и че другият пътник се оказа симпатичен момък, а не никаква капризна дамичка. Освен това ме изпращаше очарователна жена, която горещо и искрено обичах.

Ласкаеше ме това, че тя, толкова красива, не обръщаше внимание на възхитените погледи на пътниците и ме държеше за ръка, като момиченце, което се страхува да не загуби в тълпата баща си. Но нея лесно можеше да я разбереш. Отначало дългите месеци на болестта, а сега, когато всичко остана назад — раздяла.

— А вие надалече ли ще пътувате? — обърна се тя към моя спътник.

— До Кисловодск.

— Виж ти! Значи ще бъдете заедно до края. — Тя пусна в ход усмивката си, пред която не можеше да устои нито един мъж. — В такъв случай имам една молба към вас — да се погрижите за моя... съпруг. — За първи път, откакто бяхме заедно, тя употреби тази дума и ме порази как просто и естествено я произнесе. — Той още не се е оправил напълно от болестта — добави тя.

— Не се беспокойте! — Младежът също се усмихна. — Аз съм почти лекар.

— Какво значи „почти“?

— Значи, че не съм нито Хипократ, нито Авиценна.

— Студент.

— Напълно вярно. Вечен студент с лекарска диплома.

Той излезе в коридора и деликатно затвори вратата след себе си, за да не ни пречи.

— Вероятно никакъв аспирант — прошепна тя.

Обичам да тръгвам на път през деня, постепенно да навлизам в ритъма на движението, като оглеждам другите пътници, като без да бързам, размествам вещите си, като „заселвам“ купето.

Всичко беше, както го обичах, при това, повтарям, бях напълно щастлив. Но неизвестно защо, изпитвах странно беспокойство, което предизвикваше прекомерна възбуда. Чувствах го, но нищо не можех да направя. Ту скачах и излизах в коридора, ту се връщах в купето и започвах безсмислено да ровя в куфара, ту започвах да чета, но след минута захвърлях вестника, за да изляза отново в коридора. При това изпитвах непреодолима нужда да говоря, да говоря за каквото и да е, но непременно да говоря.

Не зная защо, но на път много хора са готови да открият най-съкровените си тайни на първия срещнат. Може би това е атавистично чувство, запазило се още от онези времена, когато всяко пътуване е било изпълнено с опасности и всеки спътник е бил приятел и съратник, а може просто във всеки човек да съществува потребност да излезе пред някого душата си и случайният познат, с когото вероятно никога повече няма да се срещнеш, е най-подходящ.

И така, когато седнахме да обядваме, започнах да говоря, без да спирам. Отдавна вече се бяхме нахранили и сервиторът дори демонстративно смени покривката на масата, а аз все продължавах да говоря.

Моят спътник се оказа идеален слушател. Цялата му момчешка ъгловата фигура, зеленикавите му очи с обгорени от слънцето ресници и дори ръцете, удивително изразителните му ръце с тънки дълги пръсти, олицетворяваха напрегнато внимание. Не ми задаваше никакви въпроси, просто седеше и слушаше.

Най-общо му разказах всичко, което беше резултат на дълги размишления през безсънни нощи. За това как на тридесет и пет години почувствах отвращение към професията си и че истинското ми призвание е да стана писател, разказах му за опитите си да пиша и за неуспехите, за новите замисли и за това, че отдихът в санаториума трябва да реши много неща. Или ще напиша замислената повест, или завинаги ще се откажа от всякакви опити да пиша. Дори му разказах сюжета на повестта. Не мога да разбера защо така отведенъж се отпуснах. Та това беше моята тайна, която не бях доверил дори на любимата жена. Изпитвах твърде много съмнения, за да я посветя в плановете си. Впрочем съмнението беше само едно — не знаех дали имам талант и се срамувах да не ѝ изглеждам като неудачник. Ако ме

постигнеше разочарование, трябаше да го изживея сам. Между другото, и за това му разказах.

Накрая се изчерпах и се върнахме в купето. Там у мен настъпи реакция. Обзе ме срам за приказливостта и ми стана обидно, че на съвсем непознат човек доверих мисли, които още не бяха оформени напълно, и му се представих като самохвалко и глупак.

Той забеляза състоянието ми и попита:

— Съжалявате, че се разприказвахте?

— Разбира се! — отвърнах с горчивина аз. — Разбърших се като малко момче! Не помня кой беше казал, че писател може да стане всеки, стига да не му пречи недостиг на думи или обратното — тяхното изобилие. Опасявам се, че многословието е основният ми порок. Сюжетите ми са дребни, за къс разказ, а щом започна да пиша, толкова се забърквам в несъществени подробности, че всичко се превръща в твърда жвачка от думи. Ето и сега...

Той извади от джоба си някаква кутийка.

— Обещах на жена ви... С една дума, вземете тази таблетка. Точно това ви е нужно.

Само това не ми стигаше!

Явно гримасата, която направих, е била достатъчно изразителна.

— Прав сте — рече той, като прибра кутийката. — Цялата тази фармакопея е нож с две остриета. Особено успокоителните лекарства, макар че и аз самият понякога прибягвам до тях. В това отношение народните средства са значително по-надеждни. Проверени са през вековете. Ето, сега ще ги пробваме! — Той отвори малкия си куфар и извади бутилка коняк. — Арменски, най-високо качество! Почакайте, ще взема от придружителката две чаши.

Той най-малко приличаше на лекар, както бях свикнал да си представям хората от тази професия, особено когато с тържествуващ вид се върна, като носеше две чаши.

— Ето! — Той ми наля малко коняк и напълни своята чаша до една трета. — Затоплете го предварително в дланите си. Специалистите наричат това „да се съживи напитката“. А сега го пробвайте!

Отпих и приятното затопляне премина по хранопровода в стомаха ми. Отдавна не бях пил коняк.

— Странно! — рекох аз. — Ако знаехте колко наставления трябващо да изслушам по този повод. Всички в един глас ми нареждаха: „Нито капка алкохол“, а когато се изписвах от болницата...

— Дреболии! — Той махна небрежно с ръка. — В медицината има доста голям брой формални забрани. Алкохолизмът е социално зло. Злоупотребата с алкохол дава тежки последствия и това е повод да го обявят изобщо извън закона. Но в някои случаи той е незаменим. Ето, отпихте една гълтка и всичко ви мина. Нали така?

Видът му беше толкова сериозен, че неволно се изсмях.

— Вярно! Но какво ще стане след това?

— Повече няма да ви дам, така че нищо няма да се случи.

Той с видимо удоволствие отпи голяма гълтка.

— И все пак зависи от человека — продължи той, като разглеждаше напитката на светлина. — Ето например някой от кафе не може да заспи, а на друг то помага да потъне в дълбок сън. Човешкият мозък е хитроумна вещ. Вечна борба между възбудждане и задържане. Кора и подкорие. Във всеки отделен случай трябва да се знае на какво и как да се въздейства. Например във вашето състояние алкохолът успокоява. Не е ли така?

— Така е, но откъде го узнахте предварително?

— В противен случай щях да съм лош психиатър.

— Аха, значи сте психиатър!

От необичайното положение малко ми се зави свят. Вагонът приятно се полюшваше и всичко това никак странно ме успокояваше.

— Какво значи „почти“? — попитах аз лениво. — Преди казахте, че сте почти лекар, а сега — почти психиатър. Не може ли по-точно?

— По-точно аз съм психофизиолог.

— Какво е това?

— Как да ви обясня? Ако бяхте чели моята дисертация...

Стана ми смешно.

— Признавам, че ви взехме за млад аспирант, а се оказва, че вече сте кандидат.

— Доктор на медицинските науки — поправи ме той. — Впрочем това няма никакво отношение към въпроса. Вие искахте да знаете какво е психофизиология?

— Да.

— Трудно е всичко да се разкаже с две думи, а едва ли има смисъл да се впускат в подробности. Ще се постараю да се ограничи с един примитивен пример. Ето, вие сега пийнахте коняк и вашето психическо състояние се измени. Така ли е?

— Така е.

— Това е изкуствено предизвикано изменение. Но в човешкия организъм има вътрешни фактори, които взаимодействат на психиката — например хормоните. Хормоналната дейност управлява вегетативната нервна система. Съществуват много преки и обратни връзки между мозъка и целия организъм. Това е нещо цяло, което трябва да се разглежда в неговата съвкупност. С други думи, психофизиологията или по-точно онзи раздел от нея, с който аз се занимавам, е наука, изучаваща влиянието на състоянието на организма върху психиката и на психиката върху организма.

— Например жълчен характер — подметнах аз — явно не е случаен израз, нали? Вероятно когато се разлее жълчка...

— Разбира се! Макар всичко да е по-сложно. Понякога е трудно да се отдели следствието от причината. Често основа, което е прието да се смята за следствие, се оказва причина и обратното. Тези проблеми още не са добре разработени, а са изключително интересни.

Той отново отпи от коняка и се замисли.

Погледнах през прозореца. Чувствах се, че отиваме на юг. Вместо горичките със запазен на места сняг започнаха да се редуват поля. И земята, и небето, и слънцето бяха някак по-други. Отново ме заизмъчваха съмнения. Ще съумея ли да докажа на самия себе си, че не съм лишен от литературна дарба? Сега сюжетът на повестта, който разказах на чуждия човек, ми се струваше дребен и незаслужаващ внимание.

— А аз бих могъл да ви помогна — каза неочеквано моят спътник. — Имам интересен сюжет за роман. Събитията, които могат да послужат за основа, са действителни. Това не е измислица, макар много неща да изглеждат фантастично. Искате ли да ви го разкажа?

— Разбира се! — отвърнах аз. — С удоволствие ще послушам, макар, да си призная, не съм уверен, че дори и при най-добрния сюжет...

— Това е вече ваша работа — прекъсна ме той. — Трябва само да ви предупредя, че съществува понятието лекарска етика. Поради това

ще премълча някои неща. По-специално няма да назовавам никакви имена. Ще се наложи сам да ги измисляте, а що се касае до останалото... Впрочем, слушайте.

Цялата история започва в клиниката на един известен учен. Ще го наричаме просто професора. Вие ще трябва да опишете качествата му. Само, моля ви, не го правете нито сладникав герой, нито маниак от фантастичен роман. Той е много сложен и противоречив характер. Великолепен хирург. Учен с широк кръгозор. Едновременно с това е болезнено честолюбив и упорит човек, като на всичкото отгоре не си знае цената. Той е внимателен и отзивчив по отношение на болните, но често е неоправдано груб с подчинените си. Ако искате, по свое усмотрение, можете да го накичите с още качества, това вече не е съществено.

Можете също да пишете, че неговите трудове по преодоляване на преградата на биологичната несъвместимост на тъканите изведоха клиниката, която ръководи, на нов и твърде перспективен път.

По-нататък ще се наложи да си представите отделението по трансплантиация на органи в тази клиника. От вас не се изискват технически познания по въпроса, но е необходимо да почувствате особената атмосфера, която цари там. Постоянно напрегнато очакване. Голям колектив лекари от най-различни специалности, които винаги са в състояние на пълна готовност. Никой не знае кога ще се случи нещо. Може след час, а може и след месец. Не мислете обаче, че те всички са обречени на безделие. Успоредно с очакването в лабораториите се работи интензивно. Правят се много опити с животни. Всеки опит ражда нови планове, надежди и естествено, разочарования.

Професорът върви безогледно към поставената цел — присаждане на мозък. Вече са извършени десетки опити с плъхове и кучета, но всичко не става толкова бързо, колкото може да изглежда. Минават години. Накрая — решаващ експеримент. Маймуната с присаден мозък е жива и здрава. Възниква въпросът — а по-нататък? Науката не може да спира наред пътя. Ще се извърши ли такава операция на човек? Вие вероятно знаете предпазливото отношение към присажданията въобще, а тук става въпрос за експеримент, който е свързан с нови морални и етични проблеми. Професорът атакува една инстанция след друга, но никой не казва нито „да“, нито „не“. Всички се опитват под благовидни предлози да не взимат решение по този

въпрос. С една дума, няма нито формална забрана, нито официално разрешение.

Но времето си тече, в клиниката успешно се присаждат бъбреци, сърца, бели дробове, в лабораториите продължава и работата по главната тема, но нататък всичко е неясно.

Това, така да се каже, е прелюдията.

И ето, че веднъж „Бърза помощ“ почти едновременно докарва двама души. И двамата намерени в безсъзнание на улицата. Първият — без никакви документи. Неизвестни са нито възрастта, нито името, нито адресът, нито професията му. Диагнозата е обширен инфаркт на белите дробове. Положението му е почти безнадеждно. Вторият е преподавател във висше учебно заведение, на тридесет и три години, неженен, жертва на нещастен случай. Открита травма на черепа с наранявания на мозъка и дълбок кръвоизлив. Също без шанс да оцелее. Поразени са участъци, които контролират жизненоважни функции. И двамата лежат в реанимацията, два живи трупа, в които чрез изкуствено дишане и кръвообращение се поддържа някакво подобие на живот. Но ако вторият е безусловен кандидат за мортата, то може да се направи опит да се спаси първият. Присаждане на бели дробове от втория. Такова решение взима професорът.

Всичко е готово за операцията, но не бива да се започва. Не можете да си представите какви ограничения връзват ръцете на лекаря в такива случаи. Първо, за такава операция е необходимо съгласието на болния или на неговите роднини и във всеки случай съгласието на роднините на донора. Второ, присажданите органи могат да се вземат само от мъртвец и докато в тялото на донора трее макар искрица живот, лекарят е длъжен да вземе всички мерки, за да го поддържа. През това време другият може да умре.

Трето... Впрочем какво ти трето! Може безкрайно да се изброяват всякакви проблеми, с които се сблъсква през това време хирургът, но най-гнусната от тях е напрегнатото очакване болния да умре. Сърцето спира, клинична смърт, високочестотни разряди в областта на миокарда, отново едва доловим пулс, отново спиране, но този път електрическите импулси не помагат. Остава последното средство — да се отвори гръдената клетка и да се направи масаж на сърцето. Тази последна мярка дава резултат, макар да е съвършено

ясно, че не е за дълго. Но тук се изяснява една подробност, която проваля всичко. Туберкулозни каверни в белите дробове.

Има много хора, които са болни от туберкулоза и не го подозират. Техният организъм си е изработил някакви средства, чрез които поддържа болестта в равновесие, така че тя, не се развива. Но нито един лекар няма да се реши да присади поразен от туберкулоза орган на друг човек.

Изобщо може ли да свалят ръкавиците и да отправят в моргата два трупа?

Ненапразно ви обърнах внимание върху особения характер на този... професор. Без това нямаше да разберете случилото се понататък.

Мигновено било взето друго решение — да се присади мозък на втория. При това, забележете, без да се спазват каквito и да било формалности. Вече нямало време да се чака разрешение. Искрено казано, дори не е сигурно, че са били спазени онези норми, за които вече споменах.

— На какво е разчитал той? — попитах аз.

— Трудно е да се каже. Преди всичко, разбира се, на успеха. Такива хора, когато ги обзема някаква идея, просто не желаят да се съобразяват с възможността за неуспех. В такова нещо винаги някой трябва да е пръв и да поеме риска. Освен това той явно е смятал, и то справедливо, че е по-добре да има един труп вместо два. А според мен той въобще е действал по-скоро импултивно, отколкото обмислено. Твърде малко време е имало за всякакви разсъждения.

Можете да се въздържите и да не описвате самата операция. Тя е изключително фина, разтяга се на няколко етапа и едва ли може да представлява интерес за непосветения читател. Пък и вие сигурно щяхте да напишете куп лъжи. За писателя са по-важни психологичните сблъсъци, а в нашата история те са в изобилие!

И така, операцията е направена. На следващата сутрин жената на донора, която намерила следите му чрез справочната служба на „Бърза помощ“, го познала в моргата. Казали й, че е умрял от белодробен инфаркт, което отговаряло на истината. Естествено, не й обяснили останалите подробности. Ударът бил прекалено силен за нея. Починалият се окказал журналист на двадесет и пет години. Двамата били живели заедно само една година и много се обичали. Поязвайте

ми, най-трудното в тежката професия на лекаря е да разговаря с близките на умрелия пациент. Дори когато е направил всичко по силите си, все пак остава някакво чувство, че е виновен в нещо. Затова да простиш на професора, че не е говорил лично с нея, а изпратил асистента си. Дори най-храбрите хора понякога проявяват малодушие. Освен това не бива да забравяме, че оставал вторият, за когото професорът носел отговорност не само пред обществото, но и пред собствената си съвест. Поводи за беспокойство имало повече от достатъчно.

Какво точно било известно от предишните опити? Че у животните с присаден мозък сравнително бързо се възстановяват двигателните функции, чувството на равновесие, че повечето от условните рефлекси, създадени в донора, след присаждането изчезват, но се възстановяват по-бързо, отколкото се изработват в индивидите от контролната група, че животните с присаден мозък са напълно жизнеспособни. И това е всичко. Но то едва ли е достатъчно, за да се прогнозира поведението на човек след такава операция. При него съществуват прекалено много фактори, които не могат да се проверят на животни. Какво остава в паметта и какво се изтрива напълно? Какво за дълго, а може би и завинаги, се изтласква в подсъзнанието? И накрая говорът. Та и той е резултат от обучение. Характерът. Вече казах, че е невъзможно мозъчната дейност да се разглежда откъснато от целия организъм. Безбройни са пътищата на взаимодействие и повечето от тях все още остават загадка. С една дума, човекът с присаден мозък не може да се смята като някаква симбиоза на една индивидуалност с друго тяло. Това е съвършено нов индивид. Както виждате, съмненията са повече от увереността.

Но операцията е направена. Човекът е в леглото. Диша, реагира на светлина, прегъльща течна храна, работят червата и бъбреците му, но... нищо друго. Минават седмици, месеци, учат го да ходи. Дори научава няколко думи. А по-нататък? Остава една надежда — че времето ще помогне. Времето минава. Той прави различни усилия. Макар и трудно, но разговаря. Минава година. Вече говори свободно, чете, пише. Появява се интерес към окръжаващата го обстановка. Възстановява се всичко освен паметта за миналото. Всички опити да я събудят остават без резултат. Обясняват му, че е претърпял тежка

мозъчна травма, предизвикала амнезия. Той го разбира. Минава още известно време и болничната обстановка започва да го гнети.

Възниква въпросът — какво да правят с него? По документи той е преподавател във висше учебно заведение, но сами разбирате, че не може да става и дума за някаква професионална възможност в тази област. От журналиста също нищо не е останало у него. Отново да учи? За това е рано да се говори. Да се обяви за инвалид, значи да му се внуши, че е непълноценен и да се прекъсне уникален експеримент в най-решаващата фаза. Трябва да му се даде възможност да се среща с хора, да ходи на театър, кино, като през цялото време го наблюдават специалисти.

Забравих да спомена, че преподавателят имал любима. След случилото се нещастие тя непрекъснато настоявала да ѝ разрешат да го посещава. Обърнала се дори до градския отдел „Народно здраве“, но професорът категорично забранил всякакви посещения. По това време те щяха само да му причинят вреда. Но сега положението се променило. Разрешили ѝ свидждане. Разбира се, той не могъл да я познае, но появата на нов човек много го зарадвала. Освен това определено му харесала. Тя била красива и обаятелна жена. Разрешили ѝ да идва всеки ден. Двамата дълго разговаряли. Тя му разправяла за предишния му живот и на бедничкия дори му се струвало, че започва да си спомня по нещо. Накрая тя помолила да ѝ разрешат да го прибере при себе си. Професорът се съгласил.

Всичко се уреждало добре. Тя въобще не се съмнявала, че прибира близък човек, изпаднал в беда. Не се предвиждали материални затруднения, тъй като преподавателят имал спестявания, а клиниката имала възможност да го държи неопределено дълго време в списъка на болните. Промяната на обстановката му била направо необходима. Що се отнася до моралния аспект, както се казва, никой не го е грижа за космите на отряzanата глава. Още повече, че двамата явно били щастливи. Оставало само да се чака какво ще стане по-нататък.

За съжаление по-нататък не всичко вървяло добре. Или у него наистина се пробуждала паметта, или нещо от миналия живот на журналиста просто било изтласкано в подсъзнанието, но той започнал да излиза и с часове седял на стълбището край жилището, където преди живеел донорът. Любимата му, естествено, се разтревожила. Тя

дори се обърнала за съвет към професора, но какво можел той да ѝ каже?

Накрая се случило онова, което трябвало да се очаква. Той срецнал „своята“ жена.

Вече казах, че много се обичали. Любов! Колко томове са изписани за нея и колко малко е изучена! По дяволите! — той прекъсна разказа си и протегна ръка към бутилката.

— Да не ставаме скъперници! Наистина, още една гълтка няма да ви навреди. Все пак, така да се каже, сте под лекарско наблюдение.

— Откъде знаете цялата тази история? — попитах аз.

— Аз... — той заекна. — Няколко пъти ме викаха на консултации при този болен. И така, да продължавам ли?

— Моля ви!

— Така. Те се срецинали. На него това произвело страхотно впечатление. Явно образът ѝ се е бил запазил някъде из дълбините на паметта. Той сметнал, че това е любов от пръв поглед.

— А тя?

— Какво тя? За нея той бил чужд човек, явно не отговарял на вкуса ѝ, и при това все още не бил избледнял споменът за починалия ѝ мъж, така че просто не му обърнала никакво внимание. Той започнал да я преследва. Чакал я пред дома ѝ, заговарял я в метрото, а ако мъжът е много настойчив, то рано или късно... С една дума, всичко се развило по вечните закони. Не я съдете строго. Съвсем млада жена, която тежко преживявала самотата. Освен това ѝ се струвало, че в този досаден поклонник има нещо, което напомня нейния предишен любим. Разбира се, не във външността му. Просто нещо в характера, в начина, по който говори, в десетки дреболии, създаващи индивидуалните черти.

— Но какво е станало с онази, която го взела от клиниката, отишъл ли си е от нея? — попитах аз.

— Там е работата, че не си отишъл. И нея обичал. Ще е необходим голям такт, когато описвате отношенията им. Това не е обикновен любовен триъгълник. Трудно е да се обясни... Също както в него имало двама души... така и те двете... Не, не е така! По-скоро една жена в две превъплъщения — духовни и телесни. Точно така! Двете за него се слепи в един образ, който било невъзможно да раздели. Може би специалистът би уловил в това начало на психично

заболяване, но нима, ако говорим точно, всички други литературни герои са психично здрави? Рогожин, Мишкин, Настася Филиповна, Расколников, Карамазови... Уф!

Той извади кутийката и пъхна една таблетка в устата си. Видът му не беше добър, очите му блуждаеха, челото му се покри с пот. Изглеждаше сякаш трябва да си сменим ролите. Само това оставаше, сега аз да започна да го успокоявам.

— Кажете — попитах го, — вторият преподавател какво е преподавал?

— Какво значение има?! Да речем, физиология. Аз ви разказвам сюжет, а не...

— Продължавайте! — нетърпеливо го прекъснах аз.

— Добре! Значи тези две жени. Нито едната, нито другата не искала да се примири с подобно положение. Разиграло се последното действие на трагедията, в която главните участници не знаели истинските си роли. Ненапразно споменах за начало на психично заболяване. Мозъкът притежава защитни реакции. Когато положението става непоносимо, човек често се оттегля в измислен свят, действителността се подменя от бълнувания. Специалистите имат научен термин, но вие можете да го наричате „умопобъркване“. Негова особена разновидност е, когато човек се мисли за някой друг. И така към края на вашия роман не е изключена психиатрична болница.

— Тъжен финал — казах аз. — Признавам, че очаквах друг край, а не доживотно затваряне в лудница.

— Защо за цял живот? — възрази той. — Медицината разполага с достатъчен арсенал от средства за лечение на такива заболявания. Винаги е възможно да се излекува, трябва само да се отстрани причината, а това е най-трудно. Възможно е, разбира се, за известно време да се отстрани болният от конфликтната обстановка, но сами разбирате, че в този случай това би било само временна мярка. Има по-радикален метод — да се разкаже на болния истината, за да знае причината на заболяването, сякаш се вижда сам отстрани. Може би дори след това ще разкаже всичко на някого... Простете, тук не се диша от цигарен дим! Извинете... не мога повече. Ще изляза в коридора.

Изчаках, докато вратата се затвори зад него, налях си половин чаша коняк и я изпих наведнъж, защото...

Как не можах да си спомня по-рано, че тази момчешка фигура, облечена в бяла престилка, тези внимателни зелени очи с опърлени ресници съм ги виждал над леглото си в клиниката. Когато ме учеха да говоря. И после, през пelenата на бълнуванията...

Сега много неща се изясняваха. И това, че започнатата преди заболяването дисертация ми се струваше като китайско писмо, и обзелият ме в последно време стремеж да пиша.

Впрочем сега всичко това минаваше на заден план. Важното беше, че жената, която ме изпрати, с право ме нарече свой мъж.

Всичко останало нямаше значение, дори трите месеца, които предстоеше да прекарам в санаториума за туберкулозни.

Публикувано в сп. „Наука и техника“, бр.38-39/1987 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.